

Onderwijscoaches als verbinding tussen melkveehouderij en onderwijs ‘We kunnen meer’

Tien melkveehouders zijn sinds dit voorjaar onderwijscoach voor de melkveeacademie. Ze begeleiden studenten, ontvangen groepen leerlingen of geven gastlessen, zo is de bedoeling. Onderwijscoach Ilona Post ontvangt voor het eerst een groep mbo-leerlingen. Ze zou meer willen betekenen voor het onderwijs.

Op dinsdagmiddag 17 oktober bereiden Frank en Ilona Post in Nieuweroord zich voor op de ontvangst van 17 mbo-leerlingen. Ze tellen de stoelen, zetten koffie en zorgen dat de beamer klaar staat. Docent Frens Schuring van de Warmonderhof in Dronten wil dat zijn leerlingen zich verdiepen in ondernemerschap. Hoe doe je dat? En zien ze er wat in? Schuring ontmoette Ilona Post in haar rol als onderwijscoach. Een bezoek aan dit gangbaar bedrijf in Drenthe leek hem voor zijn biologisch-dynamisch geïnteresseerde leer-

lingen interessant: “Frank en Ilona hebben een heldere visie over ondernemen en weten het goed te formuleren. Het kan hun blik verruimen.”

Opfriscursus

Dit bezoek vloeit voort uit de functie als onderwijscoach voor de melkveeacademie die Ilona sinds dit voorjaar heeft. “Interessant werk,” vindt ze, “want het past precies bij mij. Ik heb altijd iets willen doen op het snijvlak van onderwijs en praktijk. Daar heb ik mijn afstudeerscriptie bij de Stoas lerarenopleiding twee jaar geleden ook aan besteed.” De verbinding tussen praktijk en onderwijs vindt ze het belangrijkste. Als ondernemer kun je samen met de docenten het onderwijs veel aantrekkelijker voor leerlingen maken. Meer toegespitst op de praktijk. Als coach begeleidt ze nu zes studenten van de CAH. Ze werken in groepjes van

Onderwijscoach Ilona Post legt tijdens een rondleiding op hun melkveebedrijf aan mbo-leerlingen uit welke keuzes zij en haar man maken als ondernemer

Een kleine groep leerlingen bespreekt vragen over ondernemerschap met Ilona Post

twee en voeren een bedrijfseconomisch project uit. Ze moeten een adviesrapport over het bedrijf van Post opstellen. In het begin van het schooljaar hebben de studenten het bedrijf een keer bezocht. Ilona onderhoudt contacten met hen via e-mail. Als coach stuurt ze hen vooral in de goede richting. Dat is ook wat ze in de training geleerd heeft. Met haar vooropleiding bij Stoas Hogeschool ervoer Ilona die training een beetje als ‘opfriscursus’, voor andere coaches lag dat uiteraard anders. Het idee is dat coaches ook gastlessen

Stappenplan

Vanmiddag komen die mbo-leerlingen dus voor het eerst in beeld. Omdat ondernemerschap centraal staat, heeft ze Schuring gevraagd of de leerlingen zelf vragen wilden formuleren. Die vragen hebben ze naar hen gemaïld. Zowel echtgenoot Frank als Ilona hebben die vragen beantwoord met het idee die afzonderlijk te bespreken met de leerlingen. Nadat de leerlingen rond twee uur een plekje gevonden hebben in de excursieruimte – als deelnemers van het project

‘Als ondernemer kun je samen met de docenten het onderwijs veel aantrekkelijker voor leerlingen maken’

kunnen verzorgen, of feedback geven aan docenten. Ilona heeft die kans nog niet gehad. “Eerlijk gezegd valt het me een beetje tegen bij hoeveel activiteiten we worden ingezet,” zegt ze, “ik had gehoopt en verwacht dat het meer zou zijn. Mbo-leerlingen zijn nog nauwelijks in beeld.”

‘Koeien en kansen’ verzorgen Frank en Ilona vaker excursies – begint echtgenoot Frank met een korte inleiding over het bedrijf. Omdat ze samen in een maatschap zitten, willen ze deze excursie ook samen doen. Ze hebben beide even veel zeggenschap, zeggen ze, maar er liggen accentverschillen. Frank houdt

Warm hart voor onderwijs

Met onderwijscoaches, ondernemers die studenten, leerlingen en docenten in het groene onderwijs coachen, wil de melkveeacademie een brug slaan tussen praktijk en onderwijs. Het idee was van de melkveeacademie. De CAH in Dronten nam het initiatief om dit idee uit te werken in de vorm van een Rigo-project waarbij ze ook de aoc's Groenhorstcollege en de Groene Welle betrokken. “We wilden dit,” zo vertelt projectleider Erik Hassink van de CAH, “omdat dit kan helpen professioneel en gestructureerd de praktijk in het onderwijs te brengen.” De praktijk komt immers meer centraal te staan in het competentiegericht leren. In februari werden de tien ondernemers getraind door een docent van de CAH in Dronten. Ze waren eerder al geselecteerd uit een groep van twintig belangstellenden. Bij de selectie letten ze op ondernemers- en coachingskwaliteiten. Ze moeten een warm hart hebben voor onderwijs. Opvallend is dat vier van de tien coaches vrouwen zijn. Het zijn melkveehouders uit het oosten en midden van het land die als taak hebben om leerlingen en studenten van de participerende scholen te begeleiden. Het idee is dat ze gastlessen gaan verzorgen, dat ze groepen leerlingen en studenten op het bedrijf ontvangen of begeleiden bij (afstudeer)opdrachten. Daarnaast zouden de coaches ook docenten kunnen coachen door ze feedback te geven en mee te denken over het onderwijs.

Onderwijs actueel houden

Het Rigo-project 'Verbinden en verdiepen' loopt tot maart 2007. Sinds de zomervakantie zijn de coaches actief. "Helaas valt het me tot nu toe wat tegen hoeveel scholen er gebruik van maken", vindt Afke Zandvliet die zich vanuit de melkveeacademie met onderwijs bezighoudt. Hoe dat komt, weet ze niet. Misschien onbekendheid, misschien is het gewoon lastig. Je moet het onderwijs anders organiseren. "Het ligt niet aan de kwaliteit van de onderwijscoaches, die is goed. We kunnen veel meer."

Ze hoopt dat het project na maart een vervolg krijgt en dat de onderwijsinstellingen gebruik gaan maken van de

onderwijscoaches.. "Het is zo belangrijk voor het onderwijs. De ontwikkelingen in de melkveehouderij gaan zo snel dat melkveehouders zelf het soms amper bij kunnen houden. Voor docenten is het haast onmogelijk. De coaches kunnen helpen het onderwijs actueel te houden."

Kennisontsluiting gaat niet alleen via de coaches, maar op de website van de melkveeacademie kunnen studenten ook gebruik maken van een op onderwijs gerichte kennisbank. Daar staat voor de studenten interessante informatie over bedrijfsvoering, denkt Zandvliet. Het gaat om praktijkinformatie, onderzoeksverslagen, forumdiscussies

of kennisvragen uit de praktijk die door studenten zijn uitgewerkt of die nog worden uitgewerkt. Vanaf 11 november is die kennisbank in de lucht. Studenten hebben er een account voor nodig.

Meer informatie over de kennisbank? Neem contact op met a.zandvliet@ca.aocfriesland.nl, tel. 06-20898114. Informatie over de onderwijscoaches vindt u op de website van de melkveeacademie. www.melkveeacademie.nl

het bedrijfseconomisch aspect scherp in de gaten. Bij Ilona staat zorg voor dieren hoger in het vaandel.

'Economische duurzaamheid staat voorop,' zo begint Frank. Voor de leerlingen is dat al stof tot nadenken. Velen van hen hebben vooral ecologische duurzaamheid hoog in het vaandel staan. Dat komt later ook in de discussie wel naar voren. In zijn inleiding maakt

Goed gevoel

De leerlingen hebben zich vooraf goed geïnformeerd over het bedrijf. Uit de vragen die ze geformuleerd hebben, blijkt ook hun scepsis of zorg. Gaat de lage kostprijs niet ten koste van het dierenwelzijn? Sta je achter de schaalvergroting? Streef je geen gesloten kringloop na? Wat is jullie passie?

Maar veel vragen gaan toch over het on-

staat bij haar hoog in het vaandel. Verlaging van de kostprijs kan nooit ten koste gaan van het dierenwelzijn, is haar stelling. Als een dier ziek is, maak je veel kosten. "We hebben wel geëxperimenteerd met lagere voerkosten door minder krachtvoer te geven, maar je zag de koeien verzwakken en de kosten voor medicijnen stijgen. Dat kan dus niet." Na een korte rondleiding door de stallen, langs de koeien, de stier en de voersilo's hebben de leerlingen een 'goed gevoel'. Ze hebben het idee dat gangbaar of biologisch voor het welzijn van de dieren niet echt uitmaakt. Al zegt een leerlinge dat ze natuurlijk niet weet hoe het zit met het gebruik van de bestrijdingsmiddelen, misschien dat ze zich daar 'minder gelukkig in zou voelen'. Dat economische duurzaamheid een rol speelt in de bedrijfsvoering is hun goed bijgebleven.

Achteraf zegt Ilona dat zo'n excursie uiteraard wel past bij haar rol als onderwijscoach: "Het is een manier om de praktijk in het onderwijs te brengen," maar ze vindt het wel oppervlakkig. Wanneer je als coach studenten individueel begeleidt, zoals ik met de CAH-studenten doe, ben je meer inhoudelijk bezig. "Dan voel ik me echt coach." □

'Een sociaal verantwoorde werkweek is ook belangrijk, net als dierenwelzijn of het streven om de omgeving zo min mogelijk te belasten'

Frank ook duidelijk dat een sociaal verantwoorde werkweek ook belangrijk is, net als dierenwelzijn of het streven om de omgeving zo min mogelijk te belasten. Vol vuur en enthousiasme vertelt hij welke keuzes hij maakt om de kostprijs van een kilo melk omlaag te brengen. "Dat is nodig om te overleven." Hij heeft een stappenplan gemaakt voor tien jaar en laat zien hoe ver hij nu is.

dernemerschap zelf. In twee groepen, de helft gaat met Frank mee naar de keuken, discussiëren ze over die vragen. Hoort plezier ook bij jullie werk? "Wat denk je als je ons zo ziet?" is de tegenvraag van Ilona. Ze zegt te genieten van de vrijheid, de dieren. "Wanneer er een kalf geboren wordt, dan weet ik weer waarom dit zulk mooi werk is." Ze geeft inzicht in de bedrijfsvoering, de dilemma's waar ze voor staan. Dierenwelzijn